

Pabalsts izglītībai

Publicēts: 17.06.2021.

Atjaunināts: 01.03.2022.

Pabalsts atsevišķu izdevumu apmaksai

Pabalsts atsevišķu izdevumu apmaksai (turpmāk – pabalsts)— materiāls atbalsts personām sociālās funkcionēšanas un neatkarīgas dzīves nodrošināšanai^[1].

Sociālā funkcionēšana — personas spēja darboties dažādās dzīves jomās un pildīt atbilstošas sociālās lomas, kuras nemitīgi tiek pakļautas apkārtējās vides ietekmei un ietver sabiedrības gaidas un objektīvās prasības^[2].

!!! *Pabalstu atsevišķu izdevumu apmaksai* piešķir par *trūcīgu vai maznodrošinātu* atzītai personai vai mājsaimniecībai un šo pabalstu mērķus, apmēru, piešķiršanas un izmaksas kārtību nosaka *pašvaldība saistošajos noteikumos*.

Pabalsts ir viens no diviem papildu sociālās palīdzības pabalstiem (*otrs ir pabalsts krīzes situācijā*) kas tiek izmaksāts no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Kās jādara, lai saņemtu pabalstu?

Lai saņemtu pabalstu, viena no mājsaimniecības personām vēršas pašvaldības sociālajā dienestā, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz^[3]:

- 1) *iesniegumu*, kuru parakstījušas mājsaimniecības pilngadīgās personas;
- 2) *darba devēja izziņu* par darba samaksu par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru darba ņēmēju mājsaimniecībā;
- 3) izziņu par ienākumiem *no saimnieciskās darbības*^[4] par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem par katru saimnieciskās darbības veicēju mājsaimniecībā;
- 4) visu mājsaimniecībā esošo personu kredītiestāžu vai pasta norēķinu sistēmas *kontu pārskatus* par pilniem pēdējiem trim kalendāra mēnešiem *izņemot* ārkārtējās situācijas laikā pašvaldības sociālais dienests var nepieprasīt papildu dokumentus
- 5) dokumentus, kas apliecina *neregulāra rakstura ienākumus* un saņemtos maksājumus^[5] par 12 kalendāra mēnešu periodu pirms iesnieguma iesniegšanas;
- 6) izdevumus apliecinošus dokumentus, kas pamato nepieciešamos izdevumus.

!!! Ārkārtējās situācijas laikā dokumentu iesniegšana notiek attālināti un pašvaldības sociālais dienests var izvērtēt materiālo situāciju, pamatojoties uz iepriekšējo iesniegumu un dokumentu pamata.

!!! Šis ir jauns pabalsta veids, kas pašvaldībai jānosaka saistošajos noteikumos^[6].

Pabalsts ietver:

ar veselības aprūpi saistītus izdevumus;

ar izglītību saistītus izdevumus;

ar ēdināšanu izglītības iestādēs un pirmsskolas izglītības iestādēs saistītus *piešķirumus natūrā*,

citus izdevumus atbilstoši pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktajiem mērķiem sociālās funkcionēšanas un neatkarīgas dzīves nodrošināšanai.

Līdz paredzēto pašvaldību saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim piemērojami pašvaldību saistošajos noteikumos noteiktie sociālās palīdzības pabalstu veidi, izņemot GMI pabalstu un mājokļa pabalstu, un to piešķiršanas kritēriji.

***

Pabalsts veselības aprūpei ir viens no pašvaldības papildu izmaksājamiem sociālās palīdzības pabalstu veidiem, kas tiek izmaksāts no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

Uz *pabalstu veselības aprūpei* attiecas Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā (turpmāk – likumā) paredzētie sociālās palīdzības sniegšanas *pamatprincipi*:

materiālās situācijas (ienākumu un īpašumu) izvērtēšana;

atbilstības trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statusam noteikšana.

Kas tas ir?

Pašvaldības atšķirīgi piemēro likuma normu.

Pabalstu veselības aprūpei pašvaldības visbiežāk nosaka *senioriem* un *personām ar invaliditāti*, kuriem noteikta atbilstība trūcīgas vai maznodrošinātas ģimenes (personas) statusam.

Ir pašvaldības, kuras nosaka pabalstu brīļu iegādei visbiežāk *bērniem* no trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm.

Vairākas pašvaldības ir noteikušas pabalstu stomatologa pakalpojumiem, zobu protezēšanai, veselības aprūpes pakalpojumiem un izmeklējumiem personām no trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm u.c.

Ja pabalsts veselības aprūpei noteikts, piemēram, visiem bērniem ar invaliditāti, nevērtējot ģimenes ienākumus, tad tas būs *pašvaldības brīvprātīgās iniciatīvas pabalsts*.

Pabalstu var izmaksāt gan skaidrā naudā, gan arī veicot pārskaitījumu veselības aprūpes pakalpojumu sniedzējam.

Kam paredzēts VALSTS atbalsts?

Trūcīgas personas, uzrādot pašvaldības sociālā dienesta izsniegtu izziņu par atbilstību trūcīgas mājsaimniecības statusam:

atbrīvotas no pacienta līdzmaksājuma par valsts apmaksātiem veselības aprūpes pakalpojumiem^[8];

atbrīvotas no pacienta papildu maksas par vienā stacionēšanas reizē operāciju zālē veiktajām ķirurģiskajām operācijām^[9];

var saņemt ambulatorai ārstēšanai paredzēto zāļu vai medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensāciju pilnā apmērā^[10].

Nacionālais veselības dienests kompensē zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumus ne vairāk kā 14228,72 *euro* apmērā vienam pacientam 12 mēnešu periodā^[11].

Ja pacientam ir izrakstītas kompensējamo zāļu A sarakstā iekļautās nerefereces zāles vai medicīniskās ierīces, pacients sedz starpību starp attiecīgās grupas nerefereces un references zāļu vai medicīnisko ierīču aptiekas cenu (ar pievienotās vērtības nodokli).

Lai noskaidrotu konkrētās iespējas katrā pašvaldībā, jāvēršas savā pašvaldībā vai pašvaldības sociālajā dienestā (iespējams pašvaldības tīmekļa vietnē) un jānoskaidro, ko katra pašvaldība noteikusi savos saistošajos noteikumos.

---

[1] Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 36. panta otrās daļas 1. punkts.

[2] Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 1. panta 41. punkts.

[3] Ministru kabineta noteikumi Nr. 809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu".

[4] Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumu Nr. 809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 1. pielikums.

[5] Ministru kabineta 2020. gada 17. decembra noteikumu Nr. 809 "Noteikumi par mājsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu" 2. pielikums.

[6] Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 36.panta sestā daļa.

[7] Ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc GMI un dzīvokļa pabalsta.

[8] Veselības aprūpes finansēšanas likuma 6. panta otrās daļas 17. punkts; MK 2018. gada 28. augusta noteikumu Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 13.pielikums.

[9] Veselības aprūpes finansēšanas likuma 6. panta otrās daļas 17. punkts; MK 2018. gada 28. augusta noteikumu Nr.555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 158. punkts.

[10] Veselības aprūpes finansēšanas likuma 6. panta trešās daļas 2. punkts un Farmācijas likuma 5. panta 20. punkts; MK 2006. gada 31. oktobra noteikumu Nr. 899 „Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība” 3.¹ punkts.

[11] MK 2006. gada 31. oktobra noteikumu Nr. 899 „Ambulatorajai ārstēšanai paredzēto zāļu un medicīnisko ierīču iegādes izdevumu kompensācijas kārtība” 100. punkts un 100.¹ punkts.

 [Pabalsts izglītbai](https://www.lm.gov.lv/lv/pabalsts-izglitiba)

[https://www.lm.gov.lv/lv/pabalsts-izglitiba-2](https://www.lm.gov.lv/lv/pabalsts-izglitiba)